

درجه

تاریخ دراز و جغرافیای عریض سینمای کوتاه

ساسان کلفر

●فیلم‌های سینمایی از روز اول این‌قدر بلند نبودند. درواقع فیلم کوتاه تاریخی بسه مراتب بلندتر از فیلم بلند دارد، چون سینما با فیلم کوتاه زاده شد. اولین فیلم‌های سینمایی که در دهه ۱۸۹۰ پا به عرصه گذاشتند، در زمانی کمتر از ۱۰ دقیقه نمایش داده می‌شدند و در سال‌های ۱۹۱۰ به‌تدریج زمان نمایش فیلم از حد ۱۰ دقیقه فراتر رفت.
باین‌حال این روزها تماشاگران عادی چنان به فیلم‌های بلند و در زمان به‌طور متوسط ۹۰ دقیقه عادت کرده‌اند که فیلم کوتاه اغلب به تلویزیون، نمایش‌های جشنواره‌های خاص یا جشنواره‌های خاص فیلم کوتاه محدود شده است. شاید همین شرایط و محدودیت سبب شده است‌که فیلم کوتاه نیز به عرصه مناسبی برای تجربه‌گرایی تبدیل شود و بسیاری از بزرگان سینما با اندوخته‌های تجربی و نوآورانه از این حوزه برآمدند و با به عرصه سینمای حرفه‌ای کوتاه پا بلند گذاشتند. جشنواره‌های خاص فیلم کوتاه البته امروز به‌مراتب کمتر از جشنواره‌های فیلم بلند یا جشنواره‌های دارای بخش کوتاه هستند، اما در هنر سینما و به‌ویژه سینمای تجربی و آوانگارد ارزشی همپا و گاه بیشتر از بسیاری از جشنواره‌های خاص فیلم بلند دارند.
در اروپا معتبرترین و یکی از قدیمی‌ترین جشنواره‌های خاص فیلم کوتاه، جشنواره کلرمون فران در فرانسه است که حدود ۴۰ سال قدمت دارد و در آمریکای شمالی نیز می‌توان برای جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه پالم‌اسپرینگز در ایالات متحده با قدمت تقریباً ۳۰ سال چنین اعتباری قائل شد.
اما در میان جشنواره‌های دارای بخش فیلم کوتاه طبیعتاً جشنواره فیلم کن در فرانسه به‌عنوان معتبرترین و یکی از قدیمی‌ترین جشنواره‌های جهان چنین جایگاهی در سراسر جهان و از جمله اروپا دارد و در آمریکای شمالی نیز این جایگاه به جشنواره معتبر ساندنس در پارک سیتی ایالت یوتا تعلق دارد.
باین‌حال بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین جشنواره فیلم کوتاه در سراسر جهان در استرالیا قرار دارد و نامش «تریفت» است.

کوتاه‌درسراسر جهان

اگر بخواهیم فهرست‌وار جشنواره‌های مهم فیلم کوتاه در سراسر جهان را بشماریم، در اروپا علاوه‌بر کلرمون قران می‌توان به جشنواره‌های اوپره‌اوزن آلمان (به‌عنوان قدیمی‌ترین جشنواره کوتاه که از ۱۹۵۱ شروع به کار کرده است) و بعد از آن کرکاف در لهستان (از ۱۹۶۱) و تامپره در فنلاند (از ۱۹۶۹) اشاره کرد و همچنین جشنواره دراما در یونان، اویسالا در سوئد، جشنواره کودکان و نوجوانان «فیل کوچک» در ماریور اسلونوفی، جشنواره فیلم کوتاه و انیمیشن «پر خوروا» در بریستول انگلستان، ویز آرتس امریکن در مادرید اسپانیا و همچنین لوبوکا دل لوید در همین شهر، فریس هاس در بوداپست مجارستان، کلوجستر انگلستان، اینسایت در منچستر و همچنین جشنواره گلاسکو در بریتانیا، جشنواره بین‌المللی دوچرخه در هرн انگلستان، نورویچ در انگلستان، اودنس دانمارک،فیلم‌های مستقل بین آتریش، ویز آرتس در لوفب اوکرین و همچنین جشنواره کی‌یف در این کشور، کرانکا فورما در گورنچی میلانواک صربستان و همچنین جشنواره بین‌المللی فیلم و موسیقی کوزتندورف در درونگرد همین کشور اشاره کرد.
در آمریکای شمالی علاوه‌بر جشنواره پالم‌اسپرینگز مختص فیلم کوتاه می‌توان از جشنواره فیلم کوتاه لس‌آنجلس و همچنین جشنواره نیومیڈیا در این شهر، FFS24 در ترکاس، مکیپر فیر در لانگ‌آیلند و جشنواره فیلم کوتاه میامی در ایالات متحده و سه جشنواره CFC، ریل شوئرز و یورکتون در کانادا نام برد.
در آسیا علاوه‌بر جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران می‌توان به جشنواره فیلمفیر در مومبای و کوچ-مترو در شهر کوچی هند، جشنواره فیلم کوتاه ویدئوی تای در بانکوک تایلند و مینیکیو در بالی اندونزی اشاره کرد.
جشنواره‌های «سُومِی» در اوکلند ولینگتن نیوزیلند، «تراشاما-اگو-گو» در آدلاید و تریفتس در سیدنی استرالیا که به‌عنوان گسترده‌ترین جشنواره فیلم کوتاه جهان شهرت پیدا کرده است، جشنواره‌های مختص این نوع سینما در قاره اقیانوسیه هستند.
در آمریکای جنوبی نیز FICHA در شهر بارانائیکلا در کلمبیا مهم‌ترین جشنواره فیلم کوتاه جنوب این قاره به شمار می‌رود.

مهم‌ترین‌ها

در میان ۱۰ جشنواره مهمی که به فیلم کوتاه اختصاص دارند یا واجد بخش‌های فیلم کوتاه هستند، به ترتیب اهمیت می‌توان از این جشنواره‌ها نام برد:
۱- **ساندنس**: بزرگ‌ترین جشنواره فیلم مستقل ایالات متحده آمریکا که سالانه میزبان بیش از ۵۰ هزار تماشاگر است و یکی از مهم‌ترین منابع جذب نیروهای جوان و خلاق و نوکارا به هالیوود به‌شمار می‌آید.
۲-**کن**: که دیگر معرفی لازم ندارد، اواخر اردیبهشت هر سال در شهر کن فرانسه برگزار می‌شود و از قوانین محکم و خدشه‌ناپذیرش در بخش کوتاه زمان زیر ۱۵ دقیقه است. با حضور یک فیلم کوتاه در این جشنواره، گرفتن بلیت سفید سازمان‌ده‌ش به دنیای موفقیت و شهرت رخ‌خور ندارد.

۳- **پالم‌اسپرینگز**: فیلم‌های کوتاهی‌که در این جشنواره در کالیفرنیا حضور دارند تقریباً شایستگی ورود به بخش فیلم کوتاه اسکار را پیدا می‌کنند.

ادامه در صفحه ۱۳

هنر

امیدهای برگزاری جشنواره‌های پرفروغ

امیر توده‌روستا

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

است، چراکه بسیاری از فیلم‌های کوتاه با سرمایه شخصی ساخته می‌شوند و بسیاری از آنها بازگشت سرمایه‌ای نخواهند داشت و حداقل امید سازندگان این آثار دیده‌شدن و شنیدن نظرات مختلف درباره آثارشان است.
فارغ از اینکه بحث ممیزی فیلم‌های این دوره جشنواره شامل چند فیلم است و کدام‌یک از آنها بر اساس چه دیدگاهی ممیزی شده‌اند؟ و پیکیری‌های مدیران جشنواره فیلم کوتاه تا به امروز چه نتایجی به دنبال داشته است.
بسیاری بر این باورند که عرصه فیلم کوتاه در فضای فرهنگی کشور فضای گسترده‌ای برای فعالانش نیست و می‌توان از این حضور کم، بیشترین استفاده‌ها را در راستای تقویت سینمای ایران کرد.
باین‌حال باید صبر کرد و دید در روزهای آینده حاصل تعاملات مدیران جشنواره فیلم کوتاه و سازمان سینمایی چه خواهد بود و در نهایت چه فیلم‌هایی در فهرست بلندبالای جشنواره فیلم کوتاه باقی خواهند ماند؟

فضای فیلم کوتاه را به سمت آنچه در فیلم بلند است نبرید

محدودی که علاقه‌مند به فیلم کوتاه هستند، دست‌کم در یک دهه گذشته فیلم کوتاه عرصه تجربیات جدید بوده است، مثال بارز آن این است که فیلم کوتاه محلی بوده برای تجربیاتی که در سینمای بدنه و هنری جامعه امروز رخ می‌دهد.
امروز اگر دوست‌ان از سیستم دیجیتال در سینمای بلند استفاده می‌کنند حدود ۲۰ سال سینمای دیجیتال در فیلم کوتاه تجربه شده بود و اساسا سینمای فرمالیستی امروز از سینمای کوتاه به سینمای بلند منتقل شده است.
خدمتی که فیلم کوتاه به سینمای بلند کرده کم نبوده، بارها این دلایل به مسئولان هنری نیز گفته شده است.
فیلم کوتاه عرصه تجربیات جدید است و در

گفت‌وگو با مجید بزرگر، فیلم‌ساز

ممیزی فیلم کوتاه خود ایجاد چالش می‌کند

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

امیر توده‌روستا در جشنواره فیلم کوتاه تهران

سال شانزدهم • شماره ۲۲۸۴ • روزنامه **شرق**

زیر آسمان فیروزهای

بزرگداشت محمود زندمقدم در کتابخانه ملی

●**شرق:** بزرگداشت محمود زندمقدم، نویسنده و پژوهشگر، دوشنبه، ۱۴ آبان، در کتابخانه ملی برگزار می‌شود.
در این مراسم که به همت اندیشگاه فرهنگی سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار خواهد شد، از یک عمر بلوچستان‌پژوهی دکتر زندمقدم تقدیر و از چاپ جدید مجموعه هفت‌جلدی «حکایت بلوچ» نوشته این پژوهشگر نیز رونمایی خواهد شد.
این مراسم با سخنرانی محسن گودرزی جامعه‌شناس، نهال نفیسی، استاد دانشگاه و فواد نظری، مترجم و شاعر همراه است.
بزرگداشت زندمقدم دوشنبه، ۱۴ آبان، از ساعت ۱۰ صبح در سالن حکمت سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برپا می‌شود.
محمود زندمقدم، متولد ۱۳۱۷، با مدرک «دکترای برنامه‌ریزی منطقه‌ای» از انگلیس، سفرهای خود به بلوچستان را از ۱۳۴۲ شروع کرد. او اولین‌بار به درخواست سازمان برنامه‌ویبودجه برای بررسی وضع درآمد و هزینه خانوار بلوچ و پس‌ازآن در ریاست رئیس دفتر برنامه‌ویبودجه در زاهدان و سپس مرکز مطالعات و پژوهش‌های خلیج فارس و دریای عمان انجام خدمت کرد.
زندمقدم باقی سال‌های زندگی را با هزینه شخصی در سفر به بلوچستان گذراند.
او روایت این سفرها را در هفت جلد «حکایت بلوچ» نوشته است.
در روزهای گذشته وزیر ارشاد و رئیس کتابخانه ملی با حضور در منزل زندمقدم به عبادت او رفتند.

کارگاه فتوژورنالایسم محمد پرنو برگزار شد

● **گروه هنر:** کارگاه فتوژورنالایسم با حضور محمد پرنو، فارغ‌التحصیل رشته عکاسی از دانشگاه هنر و معماری دانشگاه آزاد، در شهر رشت برگزار شد.
محمد پرنو ۳۹ ساله در عرصه‌های مختلف عکاسی خبری فعالیت چشمگیری داشته و با مطبوعات کشور همکاری کرده و چهار سال عکاس ویژه حسن روحانی بوده و عکس‌هایی خاص و بی‌پایه‌ماندی را از سفرهای داخلی و خارجی از آقای روحانی ثبت کرده است.
این کارگاه با حضور ۱۲۰ نفر از علاقه‌مندان به عکاسی خبری در سالن خاتم‌الانبیاء وزارت ارشاد در استان گیلان روز جمعه، ۱۱ آبان، در شهر رشت برگزار شد.
این کارگاه مورد استقبال شرکت‌کنندگان از استان‌های مشهد، خوزستان، کرج، تهران و استان گیلان قرار گرفت.
در این کارگاه یک‌روزه، پرنو در مورد تعریف عکاسی و چگونگی تهیه گزارش‌های تصویری در فتوژورنالایسم تجربیات خودش را با شرکت‌کنندگان در میان گذاشت.
این کارگاه با پاسخ به سوالات علاقه‌مندان به عکاسی به کار خود پایان داد.

«کلفت‌ها»ی ژان ژنه در تالار مولوی

● **گروه هنر:** «کلفت‌ها»ی ژان ژنه، با کارگردانی علی‌اکبر علیزاد، مترجم و کارگردان، در مولوی اجرایش را آغاز کرده و علی‌اصغر دشتی اجرای «نامبرده» را در تماشاخانه ایرانشهر تمدید کرده و به‌زودی اجرای «مدهای سن مدار» در تالار شهزاد اجرای عمومی می‌شود.

کلفت‌های علیزاد در تالارمولوی

نمایش «کلفت‌ها»، به نویسندگی ژان ژنه و کارگردانی علی‌اکبر علیزاد، روز چهارشنبه، ۹ آبان، در مرکز تئاتر مولوی اجرای خود را آغاز کرد.
بنا بر این گزارش، تمامی بلیت‌های روزهای چهارشنبه، پنجشنبه و جمعه از قبل به فروش رسیده بود و تعداد قابل‌توجهی بلیت خارج از ظرفیت نیز، برای تماشاگران این نمایش صادر شد.
علیرضا کیمش، مرتضی حسین‌زاده و کتابوین سالکی در نمایش «کلفت‌ها» به ایفای نقش می‌پردازند.
همچنین در این نمایش سیاوش تصاعدیان (مدیر هنری)، محمد صفیروز (مدیر تولید)، سهراب کریمی و پویان پاکتاز (دستیاران کارگردان)، علی محمدی (طراح صحنه)، هانیه برهیزگار (منتنی صحنه)، حامد دابی (ساخت تیزر) و شاهین داشفر (عکاس) به همکاری می‌پردازند.
قابل ذکر است علی‌اکبر علیزاد از استادان فعال و نوگرای تئاتر دانشگاهی بوده و سال‌ها به‌عنوان عضو هیئت علمی گروه تئاتر دانشکده سینما تئاتر فعالیت دارد.
او علاوه‌بر استادی دانشگاه، مترجم آثار متعددی از نویسندگان شهیر دنیا مانند ساموئل بکت است.
علاقه‌مندان برای دیدن نمایش «کلفت‌ها» که هر روز – به‌جز شنبه‌ها- در ساعت ۱۸:۳۰ به صحنه می‌رود، می‌توانند به مرکز تئاتر مولوی دانشگاه تهران به آدرس خیابان انقلاب، خیابان ۱۶، جنب باشگاه دانشجویان، مرکز تئاتر مولوی مراجعه کنند.

تمدید‌نامه برده علی‌اصگردشتی

اجرای نمایش «نام‌برده»، به کارگردانی علی‌اصغر دشتی، تا ۲۸ آبان تمدید و سرماینده شد.
«نام‌برده» تازه‌ترین اثر گروه تئاتر دن‌کیشوت که با بازی آتیلا پسیانی، نگار جوهریان، یانتهٔ پناهی‌ها، رامین سیاردشتی، علی باقری، اصغر بیران، ایلناز شعبانی و مجید حبیبی‌فر از اواخر مهرماه روی صحنه رفته‌است، تمدید شد و تا ۲۸ آبان هر شب ساعت ۲۱ اجرا خواهد شد.

علینا فرخ‌پورن قاسمی، هنرآرتیست